

ALI HAZELWOOD

Suomentanut
Riina Vuokko

Miljoonien
rakastama
**BOOKTOK-
ILMIÖ!**

Aivo- kemiaa

»Älykäs,
epätavanomainen
ja kaikin puolin
nautinnollinen.»

– *Booklist*

WSOY

Ali Hazelwood

Aivo-
kemialla

SUOMENTANUT RIINA VUOKKO

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Ensimmäinen painos
Englanninkielinen alkuteos
Love on the Brain

Copyright © 2022 by Ali Hazelwood

This edition published by arrangement with Berkley, an imprint of Penguin
Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC.

Suomenkielinen laitos © Riina Vuokko ja WSOY 2026

Werner Söderström Osakeyhtiö

Lönnrotinkatu 18 A

00120 Helsinki

ISBN 978-951-0-50434-5

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@wsoy.fi

GREmmelle [tähän delfinirinta-giffi]

Pierre pääsee kärryönnettomuudessa hengestään ja jättää Marien selviytymään kahden pienen lapsen kanssa. Siinä, vuodessa 1906, on tarinan todellinen opetus: ikinä ei pidä luottaa siihen, että kukaan olisi tullut jäädäkseen. Tavalla tai toisella kaikki aina loppujen lopuksi häipyvät jonnekin takavasemmalle. Yksi liukastuu sateisena aamuna rue Dauphinelilla ja jää kärryjä vetävien hevosten jalkoihin niin että kallo halkeaa. Toinen kaapataan ufon kyytiin ja lennätetään jonnekin ulkoavaruuteen. Kolmas päätyy sänkyyn morsiamensa parhaan ystävän kanssa puoli vuotta ennen sovittuja häitä, ja sitten häät pitää peruuttaa eikä monen tonnin varausmaksuakaan saa enää takaisin.

Vain taivas on rajana.

Voisi siis väittää, että Krakovan yliopisto ei ollut pahismittapuulla ollenkaan pahimmasta päästä. Älkääkään nyt ymmärtäkö väärin: minusta on ihana kuvitella, miten tohtori Curie tanssahteli takaisin Krakovaan labratakkimorsiuspuvussa ja kaksi Nobel-mitalia kilpaa kimaltaen, kaikin puolin kunnan *Pretty Woman* -tyyliin, ja huusi ääneen: »Mokasitte! Mokasitte pahasti. Tosi pahasti.» Tarinan todellinen pahis, se jonka takia Marie itkee tyynynsä märäksi ja valvoo yöt kattoa tuijottaen, on menetys. Suru. Ihmissuhteiden väistämätön katoavaisuus. Todellinen pahis on rakkaus, epävakaa isotooppi, jonka ydin ei pysy kasassa.

Ja aina sillä on seurauksensa.

Mutta on sentään jotain vakaatakin. On jotain sellaista, joka pysyy tohtori Curien luona aina, hänen elämänsä loppuun asti. Hänen uteliaisuutensa. Hänen tiedonhalunsa ja hänen löytönsä. Hänen saavutuksensa.

Tiede. Tiede on se, jolla loppujen lopuksi on väliä.

Siksi käy niin, että kun NASA ilmoittaa valinneensa minut – minut! Minut, Bee Königswasserin! – johtavaksi tutkijaksi BLINKiin, yhteen heidän kaikkein kiinnostavimmista ja tärkeimmistä neurotutkimushankkeistaan, minä kiljaisen.

Kiljaisen kovaa ja riemukkaasti ikkunattomassa työhuonekopperossani Kansallisen terveystieteiden Bethesdan-kampuksella. Mitä muuta sitä voisi tehdä kuin kiljaista, kun tajuaa pääsevänsä suunnittelemaan NASAn astronauteille käsittämättömän hienoja toimintaa tehostavia vimpaimia. Sitten muistan, että seinät ovat vessapaperinohuet ja vasemmanpuoleinen naapurini teki minusta kerran virallisen valituksen, kun kuuntelin ysäri-alt-rock-naislaulajia ilman kuulokkeita. Painan siis käden suulle, puren sitä ja hypin räjähtävästä riemusta niin äänettömästi kuin pystyn.

Osaan kuvitella, miltä tohtori Curiesta tuntui, kun hänet viimein vuoden 1891 lopulla hyväksyttiin Pariisin yliopistoon: kuin kokonainen maailma täynnä uusia tieteellisiä läpimurtoja olisi aivan käden ulottuvilla (vaikka kunnolliset suojahansikkaat siihen käteen kyllä olisi tarvittu, kun muistaa läpimurtojen radioaktiivisuuden). Tämä on kirkkaasti koko elämäni jännittävin päivä, ja uutista pitääkin sitten juhlia koko viikonloppu. Kohokohtia ovat:

- Kerron uutisen kolmelle läheisimmälle työkaverilleni, menemme kantabaariimme ja kiskomme kaksin käsin Lemon droppeja. Jokainen imitoi vuorotellen rumaa, keski-ikäistä pomoamme Trevorina, joka kerran esitti ihan tosissaan varoituksen, ettei meidän kannattaisi rakastua häneen. (Akateemisessa maailmassa miehillä tuppaa olemaan ihmeellisiä harhakäsityksiä – kaikilla muilla paitsi Pierre Curiella, tietysti. Eihän nyt Pierrellä.)
- Värjään hiukset vaaleanpunaisista violeteiksi. (Pakko värjätä itse kotona, koska nuoremman tutkijan palkalla ei ole varaa mennä kampaajalle. Operaation päätteeksi suihkukoppi näyttää hattarakoneen ja yksisarviseurastamon risteytykseltä, mutta enpä saisi vuokratakuuta takaisin kuitenkään enää erään pesukarhuepisodin jälkeen

– mutta siitä on parempi olla puhumatta yhtään sen enempää.)

- Käyn ostamassa Victoria's Secretista vihreän alusvaate-setin enkä suostu potemaan huonoa omaatuntoa törsäilystä (vaikka onkin vuosia siitä, kun kukaan on nähnyt minua alusvaatteisillani, eikä näytä siltä, että tulevaisuudessaakaan kukaan näkisi).
- Lataan viimeinkin puhelimeen sovelluksen, joka lupaa valmentaa minut sohvaperunasta maratoonariksi, ja lähdän ensimmäiselle lenkille. (Ja kotiin nilkuttaessani manaan, että pitikö taas vetää överiksi, ja vaihdan tavoitteen viiden kilometrin juoksuun. Ihan käsittämätön ajatus, että pitäisi käydä lenkillä *joka päivä*.)
- Paistan herkkupaloja Finneasille, iäkkään naapurini iäkkäälle kissalle, joka piipahtaa kylässä aina kun kaipaa tupla-aterioita. (Kiitollisuuttaan se osoittaa raatelemalla lempi-Converseni. Loputtoman viisas tohtori Curie oli luultavasti koiraihminen.)

Toisin sanoen panen elämän risaiseksi. Kun maanantai sitten koittaa, sekään ei tunnu pahalta. Kaikki on vielä sitä samaa vanhaa – laboratoriotyötä, palavereja, pakasteaterioita ja tölkkitolkulla LaCroix-kivennäisvettä tietokoneen ääressä. Mutta kun tiedän, että kohta on edessä totaalinen muutos, kaikki vanha ja tuttuakin tuntuu nyt uudelta ja kiinnostavalta.

Tunnustan ihan suoraan, että olin jo ehtinyt huolestua pahemman kerran. Kun puolen vuoden sisään neljästä peräkkäisestä apurahahakemuksesta oli tullut hylsy, tuntui siltä että urani junnaa paikallaan – tai on ehkä jo kokonaan ohi. Aina kun Trevor pyysi minua työhuoneeseensa, odotin sydän pamppaillen ja kädet hikisenä saavani kuulla, ettei määrä-

aikaista sopimustani enää jatkettaisi. Väitöskirjani valmistumisesta oli jo pari vuotta, ja ne vuodet olivat olleet täynnä vastoinkäymisiä.

Mutta nyt minulla ei ollut enää huolen häivää. Työtarjous NASA:ltä oli mahdollisuus, jollaista useimpien kohdalle ei osu koskaan. Valintaprosessi oli ollut armoton, ja silti minä olin päihittänyt Josh Martinin ja Hank Malikin kaltaiset kultapossupojat – taakse oli jäänyt jopa Jan Vanderberg, joka oli kehittänyt toisten tutkimustulosten mollaamisesta oikein olympialajin. Kaikenlaista kuraa tässä on ehtinyt tulla niskaan näiden melkein kahdenkymmenen vuoden aikana, jotka olen yrittänyt oppia ymmärtämään ihmisaivojen toimintaa aina vain paremmin, mutta tässä sitä nyt ollaan: minä olen neurotiedeprojekti BLINKin johtava tutkija. Tehtäväni on suunnitella vimpaimia *astronauteille*, siis vimpaimia joita käytetään *avaruudessa*. Pääsen luikahtamaan Trevorin niljakkaista näpeistä, eikä tarvitse enää kuunnella seksististä kommentointia. BLINK on ponnahtauslautani vakituiseen työsuhteeseen, omaan laboratorioon ja omaan tutkimushankkeeseen. Tämä on koko ammatillisen elämäni käännekohta – ja jos nyt totta puhutaan, muuta elämää minulla ei ole enkä muusta ole edes kiinnostunut.

Olen onneni kukkuloilla monta päivää. Ekstaattisen riemuissani. Ekstaattisen onnen riemukukkuloilla.

Sitten kello 16.33 maanantai-iltapäivänä sähköpostiin kilahtaa viesti NASA:ltä. Minulle ilmoitetaan, minkä niminen ihminen on valittu työparikseni ja BLINKin toiseksi johtajaksi, ja äkkiä kaikki kukkulat sortuvat maan tasalle.

»Muistatko Levi Wardin?»

»*Brennt da etwas* – ömm?» Puhelimessa Mareiken ääni kuulostaa unenpöpperöiseltä, ja yhteyskin on huono. »Bee? Sinäkö siellä? Paljonko kello on?»

»Varttia yli kahdeksan Marylandissa ja... » Laskeske-

len nopeasti aikaeroa. Muutama viikko sitten Reike oli Tadžikistanissa, mutta nyt ehkä... olisiko Portugalissa? »Siellä kaksi aamuyöllä.»

Reike mörähtää, ähisee, urisee ja päästelee kaikenlaisia muitakin ääniä, jotka ovat kaikki tuttuakin tutumpia siltä ajalta, kun meillä elämämme ensimmäiset kaksikymmentä vuotta oli yhteinen huone. Istahdan sohvalle ja odotan hiljaa, kunnes Reike kysyy: »Kuka on kuollut?»

»Ei kukaan. Tai no, varmaan joku jossain on, mutta ei kukaan tuttu. Olitko tosiaan nukkumassa jo? Oletko kipeä? Pitääkö tulla sinne?» On aidosti huolestuttavaa, ettei siskoni ole ulkona tanssimassa tai naku-uinnilla Välimeressä tai hengailmassa jossain Iberian niemimaan metsien siimeksessä majaa pitävän noitaporukan kanssa. Öisin nukkuminen ei ole ollenkaan Reiken tapaista.

»Ei tarvitse. Iski taas vain hetkellinen rahapula.» Reike haukottelee. »Pidän päivisin yksityistunteja hemmotelluille portugalilaispojille kunnes saan säästöön sen verran, että on varaa ostaa lentolippu Norjaan.»

Olen jo oppinut, että olisi aivan turha kysyä »Miksi Norjaan?», koska Reiken vastaus olisi vain: »No miksi ei?» Siksi kysyn: »Lähetätkö rahaa?» Ei sitä minullakaan yhtään liikaa ole, varsinkaan nyt kun panin kaiken liikenevän juhlimiseen (hiukan ennen aikojaan, niin kuin nyt on selvinnyt), mutta aina minulta jokunen dollari liikenee, jos elän säästäväisesti. Ja lopetan syömisen. Ainakin muutamaksi päiväksi.

»Ei tarvitse, niiden nulikoiden vanhemmat maksavat hyvin. Mutta yök, arvaa mitä? Yksi kaksitoistavuotias yritti eilen hiplata rintojani.»

»Aika paksua. Mitä teit?»

»Uhkasin katkoa häneltä sormet, tietysti. Mutta kerro nyt, mikä suo minulle tämän kunnian, että herätetään brutaalisti keskellä yötä.»

»Olen kovasti pahoillani.»

»Höps. Etkä ole.»

Hymyilen. »No höps vaan, en olekaan.» Mitä iloa olisi siitä, että on sataprosenttisesti sama geeniperimä jonkun ihmisen kanssa, jos ei saa edes apua hätätilanteisiin? »Muistatko, kun kerroin siitä tutkimusprojektista, josta tarjottiin töitä. BLINKistä?»

»Siitä, jonka johtaja sinusta tulee? Siitä NASAn hom-
masta? Missä rakennellaan astronauteille makeita kypäriä ja
niihin makeita aivotiedepalikoita?»

»Joo, vähän sinnepäin. Mutta nyt selvisi, ettei minusta ihan
suoranaisesti johtajaa tule, vaan saan työparin. Puolet rahoi-
tuksesta tulee NASAlta ja puolet terveystieteilijältä, ja siellä
on nyt sitten kinattu siitä, kummalle hankkeen johtajanpesti
kuuluu. Ilmeinen ratkaisu on tietysti palkata kaksi johtajaa.»
Silmäkulmastani näen jotain oranssia: Finneas on lötkähtä-
nyt ikkunalaudalle. Päästän sen sisään ja rapsutan sitä pää-
laelta. Se maukuu lempeästi ja nuolaisee kättäni. »Muistatko
Levi Wardin?»

»Joku tyyppi, jonka kanssa olen deittaillut ja joka haluaa
nyt ilmoittaa tippuritartunnastaan?»

»Ai mitä? Ei. Sellainen tyyppi, johon tutustuin kun olin
jatko-opiskelija.» Avaan kaapin, jossa pidän Whiskasia.
»Levi teki tekniikan puolen väitöskirjaa, mutta hänellä oli jo
viides vuosi menossa kun minä aloitin –»

»Ai Mulkku-Levi!»

»Sama mies!»

»Kyllähän minä Mulkku-Levin muistan. Mutta eikö Levi
ollut... hottis? Pitkä? Lihaksikas?»

Puren huultani, etten hymyilisi, ja täytän samalla Finneasin
ruokakulhoa. »Mitähän pitäisi ajatella siitä, että ainoa asia,
jonka muistat entisestä arkkivihollisestani, on että hän on
pälle satayhdeksänkymmentäsenteinen.» Marie Curien sisa-
ret, menestynyt lääkäri Bronisława Dłuska ja koulutuksen
uudistaja Helena Szalayowa, eivät olisi koskaan päästäneet

sellaista suustaan. Paitsi jos he sattuivat olemaan samanlaisia kiimaisia kuolaajia kuin Reike – siinä tapauksessa he olisivat kommentoineet ihan samalla tavalla.

»Muistan minä lihakset ja leveät hartiatkin. Olisit ylpeä, kun minulla on tällainen norsun muisti.»

»Olenkin. Mutta asiani oli se, että minulle ilmoitettiin, kuka on sen NASAn projektin toinen johtaja, ja –»

»Ei hemmetissä.» Reike on ilmeisesti noussut istumaan sängyllään. Ääni on äkkiä kirkas kuin kristalli. »*Ei hemmetissä.*»

»Kyllä hemmetissä.» Heitän tyhjän kissanruokapaketin roskakoriin ja kuuntelen sisareni maanista, vahingoniloista käkätystä. »Voisit nyt edes yrittää esittää, ettei tämä ole sinusta ihan noin hauskaa.»

»Voisin tietysti, mutta yritätkö?»

»Selvästikään et.»

»Purskahditko itkuun kun kuulit?»

»En.»

»Hakkasitko päätä pöydänlaitaan?»

»En.»

»Älä narraa. Onko otsassa kuhmu?»

»...no ehkä ihan pieni.»

»Voi, Bee. Kiitos, että soitit keskellä yötä, näin mahtavien uutisten vuoksi kannattaakin herätä. Oliko Mulkku-Levi juuri se tyyppi, joka sanoi sinua susirumaksi?»

Ei Levi koskaan niin sanonut, ei ainakaan suoraan, mutta minulta pääsee joka tapauksessa naurunpyrskäys, ja Finneas vilkaisee minua säikkynä. »Miten sinä senkin muistat?»

»Se harmitti minua pitkään. Kun sinähän olet oikeasti helkkarin kuuma.»

»Sanot noin ihan vain siksi, että olemme samannäköisiä.»

»Ai mitä, ollaanko muka?»

Emmehän me oikeastaan edes ole. Tai no, sekä minä että Reike olemme lyhyitä ja hentoja. Meillä on samanlaiset sym-

metriset kasvonpiirteet ja siniset silmät, samanlaiset suorat, tummat hiukset. Kaukana on silti se aika, kun olisimme kelvanneet päätähdiksi *Ansa vanhemmille* -elokuvaan, ja nyt kun olemme kaksikymmentäkahdeksanvuotiaita, ei kellään enää ole vaikeuksia erottaa kumpi on kumpi. Minun hiukseni ovat olleet vaihtelevan pastellinsävyiset viimeiset kymmenen vuotta ja minulla on lävistyksiä ja muutama tatuointikin. Taiteellinen Reike on perheen todellinen vapaa sielu ja jatkuvasti tien päällä, mutta hän ei ole sen vertaa kiinnostunut ulkonäöstään, että yrittäisi ilmentää vapaasieluisuuttaan. Minun pitäisi olla se perheen tylsä tiedeihminen, mutta tässä kohdassa joudun nyt tuuraamaan.

»No, oliko se tämä tyyppi? Se, joka solvasi minua välillisesti?»

»Oli se. Levi Ward. Sama mies.»

Tätän Finneasin vesikipon. Ei se juttu nyt ihan sillä tavalla oikeasti mennyt. Ei Levi koskaan suoraan minun ulkonäköäni kommentoinut. Mutta antoi kyllä selvästi ymmärtää...

Pidin ensimmäisen akateemisen esitelmäni tutkijakoulun toisella lukukaudella, ja otin homman vakavasti. Opettelin koko esitelmän ulkoa, tein kuudet eri PowerPointit ja tuskailin, mitä pitäisi panna päälle. Päädyin loppujen lopuksi pukeutumaan paljon näyttävämmin kuin yleensä, ja Annie, joka oli jatko-opiskelijoiden ryhmästä paras kaverini, yritti saada Levinkin kehumaan minua. Kaunis ajatus, mutta onnettomastihan siinä kävi.

»Eikö Bee sinustakin ole vielä tavallistakin nätimpi?»

Se oli luultavasti ainoa puheenaie, joka Annieen päähän sillä hetkellä pälkähti. Annie nimittäin vouhotti jatkuvasti siitä, miten salaperäisen komea Levi oli, miten ihanat tummat hiukset ja miten leveät hartiat ja miten persoonalliset kasvonpiirteet hänellä oli, ja kunpa vain Levi ei olisi aina niin varautunut vaan pyytäisi Annieta ulos. Leviä ei kuitenkaan kiinnostanut osallistua sellaiseen keskusteluun. Hän katseli

minua tarkkaan läpätunkevan vihreillä silmillään. Mittaili minua päästä varpaisiin useamman sekunnin ajan. Ja sitten hän sanoi...

Ei yhtään mitään. Hän ei sanonut sanaakaan.

Hänen kasvoilleen levisi ilme, jota entinen sulhaseni Tim olisi nimittänyt »hivistyksen kauhistukseksi», ja hän vain nyökkäsi jäykästi ja marssi sitten ulos huoneesta. Häneltä ei irronnut edes muodollisen teennäistä kohteliaisuutta. Sen jälkeen opiskelijaryhmässämme tapahtui se mitä opiskelijaryhmissä ja muissa juorujen likaviemäreissä tapahtuu: tarina alkoi elää ihan omaa elämäänsä. Yhden version mukaan Levi oli oksentanut mekolleni, toisen mukaan hän oli anellut polvillaan, että panisin paperipussin päähäni, ja kolmannen mukaan hän oli järkyttynyt niin, että oli yrittänyt puhdistaa aivonsa juomalla desinfiointiainetta, ja saanut siitä siten pysyvän aivovaurion. Yritän olla ottamatta itseäni kovin vakavasti, ja oli tavallaan hauskaakin päätyä osaksi meemiä, mutta kun jutut menivät entistä poskettomammiksi, aloin miettiä, olinko tosiaan niin vastenmielinen.

En minä silti Leviä syyttänyt. En kannan kaunaa siitä, ettei hän viitsinyt laukoa tyhjiä kohteliaisuuksia ja teeskennellä, että olin hänen mielestään viehättävä. Tai edes jotain muuta kuin vastenmielinen. Levi oli aina vaikuttanut vähän sellaiselta jäyhältä äijältä. Hän oli aivan erilainen kuin kaikki ne pikkupojat, joihin olin tottunut. Vakava, kurinalainen, vähän synkkä. Totinen ja lahjakas. Alfa, mitä se sitten tarkoittaaakaan. Hänen naisihanteeseensa eivät sopineet tytöt, joilla on lävistys nenässä ja latvoista siniseksi värjätyt hiukset, eikä minulla siitä ole mitään noka koputtamista.

Siitä minä sen sijaan kannan Leville kaunaa, miten hän käyttäytyi minua kohtaan koko sen vuoden, kun olimme samassa tutkimusryhmässä. Miten hän ei koskaan vaivautunut katsomaan minua silmiin, kun puhuin hänelle, ja jäi aina jonkin tekosyy'n varjolla pois opintopiirin tapaamisista, kun oli minun

vuoroni pitää esitelmä. Minulla on mielestäni aivan hyvä syy loukkaantua siitä, että hän vetäytyi aina pois jos minä satuin liittymään samaan seurueeseen ja että hän piti minua niin miittämöänä, ettei vaivautunut edes tervehtimään kun tulin huoneeseen, ja siitäkin miten hän useampaan kertaan tuijotti minua tiukasti, mutta inhoava ilme naamallaan, aivan kuin olisin ollut jokin lovecraftilainen abominaatio. Minulla on mielestäni hyvä syy loukkaantua siitä, että kun minä ja Tim olimme menneet kihloihin, Levi veti Timin sivuun ja sanoi, että olisi Tim paremman voinut valita. Haloo, millainen ihminen tekee sellaista?

Kaikkein suurin syy minulla oli loukkaantua siitä, miten Levi teki selväksi, että piti minua keskinkertaisena työssäni. Kaiken muun olisin vielä voinut antaa anteeksi, mutta sitä en, ettei työtäni kunnioiteta. Sellaisen takia hion sotakirvestä lopun ikääni.

Tai siis siihen asti kunnes isken sen Levin haaroväliin.

Levistä tuli ikuinen arkkiviholliseni väitöskirjani ohjaajan Samantha Leen työhuoneessa eräänä huhtikuuisena tiistaina. Sam oli – ja on edelleen – velho kaikessa, mikä liittyy aivojen kuvantamiseen. Kaikki mahdolliset tavat nähdä ihmisen pääkopan sisälle kalloa rikkomatta ovat Samilla hallussa, ja ison osan niistä hän on keksinyt itse. Hänen tutkimustyönsä on briljanttia, monitieteistä ja hyvin rahoitettua, ja siksi myös hänen ohjattavissaan on ollut monen alan väitöskirjantekijöitä: minun kaltaisiani kognitiivisen aivotutkimuksen opiskelijoita, joita kiinnostaa ihmisen käyttäytymisen neurologinen perusta, mutta myös tietojenkäsittelytieteilijöitä, biologeja ja psykologeja. Ja insinöörejä.

Jopa Samin isossa ja kaoottisessa tutkimusryhmässä Levi erottui joukosta. Hän oli taitava ongelmanratkaisussa, ja Sam piti tavasta, jolla hän tarttui työhönsä – siinä nostettiin neurokuvantaminen taiteeksi. Jo ensimmäisenä vuonnaan Levi ratkaisi kannettavan infrapunaspektroskoopin rakentamiseen liittyvät ongelmat, joita useampi tutkija oli pohdiskel-

lut vuosikaudet. Kolmannen vuoden alkuun mennessä hän oli uudistanut koko laboratorion data-analyysimenetelmät. Neljäntenä vuonna hän sai artikkelin julkaistuksi *Sciencessa*. Ja viidentenä vuonna, kun minä liityin osaksi porukkaa, Sam pyysi meidät kaksi työhuoneeseensa.

»Minulla on suunnitteilla ihan mahtava projekti, ja te kaksi saatte olla mukana polkaisemassa sitä käyntiin», Sam selitti innostuneena. »Jos homma saadaan toimimaan, tämä mullistaa vielä koko alan, ja siksi työhön tarvitaan nyt paras neurotieteilijä ja paras tekniikan osaaja eli juuri teidät kaksi.»

Oli tuulinen alkukevään iltapäivä. Muistan sen hyvin, koska aamupäivä oli ollut niin ikimuistoinen: Tim oli laskeutunut toisen polvensa varaan ja kosinut minua kaikkien nähden keskellä laboratoriota. Aika teatraalista eikä ollenkaan minun tyylistäni, mutta en aikonut valittaa, kun joku kerran halusi viettää loppuikänsä juuri minun kanssani. Niin minä katsoin Timiä silmiin, nieleskelin kyyneleitä ja vastasin myöntävästi.

Muutamaa tuntia myöhemmin kihlasormus painoi sormeä kipeästi, kun puristin kättä niin tiukasti nyrkkiin. »Sam kuule, ei minulla ole aikaa mihinkään yhteistyöhankkeisiin», Levi sanoi. Hän seiso i niin kaukana minusta kuin suinkin pystyi, ja silti hän täytti koko pienen työhuoneen kuin olisi ollut sen painovoiman keskus. Hän ei vaivautunut vilkaisuun minuun päinkään. Eihän hän koskaan.

Samin kulmat painuivat kurttuun. »Muutama päivä sitten kuulosti siltä, että olisit lähdössä innolla mukaan.»

»Puhuin ajattelemattomasti.» Levin kasvot olivat ilmeettömät. Taipumattomat. »Anteeksi, Sam. On vain liikaa kaikkea muuta hommaa.»

Rykäisin ja astuin lähemmäs. »Olen tietysti vasta ensimmäistä vuotta täällä», sanoin sovittelevasti, »mutta vannon, että hoidan kyllä oman tonttini. Ja –»

»Ei tässä siitä ole kyse», Levi sanoi. Meidän katsemme kohtasivat, hänen vihreänmustat silmänsä tuijottivat minua

myrskynkylminä, ja hetken näytti kuin hän olisi juuttunut kiinni eikä olisi pystynyt kääntämään katsettaan pois. Sydämeni kompasteli. »Ihan siitä vain, etten ehdi nyt ottaa mitään uusia projekteja. Niin kuin jo sanoin.»

En muista, miksi lähdin Samin työhuoneesta yksin, enkä varsinkaan, miksi jäin oven ulkopuolelle seisoskelemaan. Vakuuttelin itselleni, ettei mistään sen kummemmasta ollut varmastikaan kyse. Levillä oli vain kiire. Kaikilla oli kiire. Koko yliopistomaailma on täynnä ihmisiä, joilla on koko ajan kamala kiire. Niin oli minullakin, sillä Sam oli oikeassa: olin tutkimusryhmän parhaita aivotutkijoita, ja minulla oli vaikka kuinka paljon kaikenlaista kiinnostavaa meneillään.

Niin minä ajattelin siihen asti kunnes erotin oven läpi, miten Sam kysyi huolestuneen kuuloisena Leviltä: »Mikä on saanut sinut muuttamaan mielesi? Itsehän sanoit, että homma näyttää sekä kiinnostavalta että helpolta.»

»Niin sanoin. Mutta en nyt pysty. Anteeksi.»

»Mihin sinä et pysty?»

»En pysty tekemään töitä Been kanssa.»

Sam kysyi Leviltä miksi, mutta en jäänyt kuuntelemaan vastausta. Jatko-opiskelu ja tutkijanura edellyttävät aina jonkinlaista taipumusta masokismiin, mutta joku raja piti olla, ja minun rajani meni siinä, etten jäänyt kuuntelemaan kun minusta puhuttiin paskaa omalle pomolleni. Pyyhälsin tieheni, ja siinä vaiheessa kun Annie seuraavalla viikolla kertoi iloisesti, että Levi oli lupautunut auttamaan hänen väitös-kirjaprojektissaan, en ollut lainkaan yllättynyt, sillä olin jo suostunut myöntämään itselleni totuuden.

Hänen mulkkuutensa Levi Ward eli tohtori Mulkku-Levi halveksi minua.

Minua.

Eryityisesti juuri minua.

Olihan hän vähäpuheinen, synkkä ja tuimannäköinen kaapinkokoinen mies. Hän oli introvertti eikä paljastanut

itsestään juuri mitään. Hän oli varautunut ja etäinen. En minä tietenkään voinut vaatia häntä pitämään minusta, enkä vaatinutkaan. Mutta kun hän kerran onnistui kohtelemaan kaikkia muita sivistyneesti ja kohteliaasti, suorastaan ystävällisesti, olisi hän kai voinut nähdä sen verran vaivaa, että olisi suhtautunut samalla tavalla myös minuun. Mutta ei – ilmiselvästi Levi Ward halveksi minua, ja kun hän kerran oli itse valinnut vihanpidon...

Niinhan se oli. Ei minulla ollut muita vaihtoehtoja kuin suhtautua yhtä vihamielisesti häneen.

»Oletko sinä vielä siellä?» Reike kysyy.

»Täällä ollaan», minä mutisen. »Märehdin vain sitä Leviä.»

»Hän on siis päätenyt NASAlle töihin? Jospa hänet lähetettäisiin vaikka Marsiin hakemaan eksyntyttä mönkijää.»

»Valitettavasti häntä ei taideta lähettää minnekään ennen kuin meidän yhteinen projektimme tulee valmiiksi.» Parin viime vuoden ajan, kun minun tieteellinen urani on haukonut henkeä kuin uniapneasta kärsivä virtahepo, Levin on kukoistanut – suorastaan sietämättömässä määrin. Hän on julkaissut kiinnostavia artikkeleita, saanut valtavan apurahan puolustusministeriöltä ja, niin kuin Sam on kaikille muistanut mainostaa, päässyt *Forbesin* kymmenen merkittävimmän alle nelikymppisen tutkijan listalle. Olen kestänyt katsella hänen menestystään ilman epätoivoisia aatoksia vain ja ainoastaan siksi, että hänen tutkimusaiheensa ovat siirtyneet yhä kauemmas aivojen kuvantamisesta. Me emme ole olleet varsinaisesti kilpailijoita, ja siksi olen voinut... vain olla ajattelematta koko tyyppiä. Loistava selviytymiskeino elämässä yleisestikin, ja se on toiminut hienosti – aina tähän päivään asti.

Voi helvetti, piti sitten tämäkin päivä nähdä.

»Ihan hulvattoman hauska juttu, mutta yritän nyt parhaani mukaan olla sisarellisen myötätuntoinen. Kuinka

paljon sinua siis oikeasti rassaa ajatus töiden tekemisestä Mulkku-Levin kanssa asteikolla yhdestä paperipussiin hengittämiseen?»

Kumoan loput Finneasin kippoon jääneestä vedestä ruukkukrysanteemille. »Kun ottaa huomioon, että Levi pitää minua ihan paskana tutkijana, tarvitaan ainakin kaksi inha-laattoria.»

»Mutta sinähän olet tosi hyvä. Tiedemaailman ehdotonta kärkeä.»

»Oi kiitos.» Päätän, ettei Reiken arvion pätevyyttä himmennä edes se, että hän laskee tieteeseen myös astrologian ja kristalliterapian. »Siitä tulee kamalaa. Ihan hirveää. Jos Levi on yhtään samanlainen kuin ennen, joudun... Reike, oletko sinä pissalla?»

Hetkeen kuuluu vain lorinaa. »...Mahdollisesti. Itsepä herätit minut ja rakkoni. Jatka vain.»

Puistelen hymyillen päätäni. »Jos Levi on samanlainen kuin hän oli Pittin aikoina, koko jutusta tulee yhtä paina-jaista. Plus vielä se, että nyt minä astun hänen reviiirilleen.»

»Aivan, sinunhan pitää muuttaa Houstoniin.»

»No kolmeksi kuukaudeksi onneksi vain. Minä ja tutkimus-assistenttini lähdemme ensi viikolla.»

»Viherrän täällä kateudesta. Minä olen jumissa Portugalissa vielä ties miten pitkään, halpojen Joffrey Baratheon-kopioiden kähmittävänä. Eivätkä ne nulikat suostu tajua-maan mikä on subjunktiivi. Mätänen tänne.»

Jaksan edelleen ihmetellä sitä, miten eri tavalla Reike ja minä reagoimme siihen, että lapsuudessamme meitä heiteltiin milloin minnekin kuin superpalloja, jo ennen vanhempiemme kuolemaa ja etenkin sen jälkeen. Pomppu yhden sukulaisen luona ja seuraava pomppu toisen, ja eri maitakin kertyi ainakin kymmenkunta, ja kaiken sen jälkeen Reike haluaa vain jatkaa pomppimista. Matkustaa, nähdä uusia paikkoja, kokea uusia asioita. Aivan kuin hänen perusasetuksissaan

olisi jatkuva muutoksentarve. Hän pakkasi reppunsa samana päivänä, kun pääsimme lukiosta, ja viimeiset kymmenen vuotta hän on reissannut mantereelta toiselle, ja jos hän joskus joutuu viipymään muutamaa viikkoa pidempään samassa paikassa, hän alkaa heti valittaa pitkästy mistä.

Minä olen hänen vastakohtansa. Haluan kasvattaa juuret. Haluan turvallisuutta. Vakautta. Kuvittelin, että juuri sitä Tim olisi minulle tarjonnut, mutta kuten todettua, koskaan ei kannata rakentaa suunnitelmia toisten ihmisten varaan. Pysyvyys ja rakkaus eivät kerta kaikkiaan sovi yhteen, ja siksi minä keskityn nyt uraani. Haluan vakituisen paikan Kansallisen terveystieteiden tutkimusosastolta, ja BLINK kuulostaa nyt juuri sopivalta vauhdinottoportaalta.

»Arvaa muuten mitä juuri tuli mieleen?»

»Että olet unohtanut vetää vessan?»

»Ei täällä voi vetää vessaa öisin. Eurooppalaiset putket pitävät liian pahaa ääntä. Naapuri jättää passiivis-agressiivisiä heippalappuja aina kun erehdyn vetämään. Mutta tämä minun piti kertoa: kun silloin kolme vuotta sitten olin sen yhden kesän töissä vesimelonitilalla Australiassa, tapasin yhden hauskan tyypin, joka oli kotoisin Houstonista. Ihan hulvaton tapaus. Ja söpökin vielä. Minulla on varmaan sähköpostiosoite jossain tallessa, voisinko kysäistä, onko hän sinkku –»

»Etkä kysäise.»

»Mielettömän kauniit silmät, ja hän sai nuolaistua kielenkärjellä omaa nenäänsä – siihen pystyy vain jotain kymmenen prosenttia ihmiskunnasta.»

Tämä täytyy muistaa tarkistaa joskus. »Minä muutan Houstoniin töihin, en deittailemaan minkään nenäkielimiesten kanssa.»

»Ei kaiken tarvitse olla joko–tai.»

»Minä en deittaile.»

»Mikset?»

»Tiedät ihan hyvin.»

»No en kyllä tiedä.» Reiken äänessä kuuluu tuttu jääräpäisyys. »Kuules nyt, kun viimeksi deittailit –»

»En deittaillut, olin kihloissa.»

»Ihan sama. Silloin muutama pieni juttu meni ehkä vähän hassusti» – kohotan kulmakarvojani, sillä se on kauimpaa kiertävin kiertoilmaisu, jonka olen koskaan kuullut – »ja nyt haluat tuntea olosi turvalliseksi ja pitää kiinni emotionaalista rajoitasi, mutta et sinä sen takia voi kieltäytyä deittailemisesta koko loppuiäksesi. Ei pidä panna kaikkia munia siihen tiedekoriin. On muitakin koreja, ja parempia. On seksikori ja hiplailukori ja se kori, jossa voi antaa poitsun maksaa laskun tyyriissä vegaaniravintolassa, ja –» Juuri sillä hetkellä Finneas päättää maukaista äänekkäästi. Loistava ajoitus. »Bee! Oletko vihdoin ottanut kissan?»

»Naapurin kissa se vain on.» Kumarrun rapsuttelemaan Finneasia kiitokseksi siitä, että se onnistui keskeyttämään Reiken saarnan.

»Jos ei nenäkielimies kelpaa, hanki nyt hemmetti sentään ainakin se kissa. Johan sinulla on typerä nimikin mietittynä valmiiksi.»

»Miaurie Curie on oikein hyvä nimi – mutta en hanki.»

»Olet haaveillut kissasta lapsesta asti! Muistatko, kun asuttiin Itävallassa ja leikittiin Harry Potteria, ja sinun suojeliuksesi oli aina kissanpentu?»

»Ja sinun oli möykkykala.» Hymyilen. Luimme kaikki Harry Potter -kirjat yhdessä saksaksi ja pääsimme urakan loppuun muutamaa viikkoa ennen kuin muutimme äidin serkun luokse Englantiin, eikä serkku ollut varsinaisesti riemuisaan kun asetuimme taloksi postimerkin kokoiseen vierashuoneeseen. Yh, miten inhoan muuttamista. Harmittaa, että pitää lähteä tästä kaikilla mittapuilla surkeasta, mutta jo rakkaaksi käyneestä luukustani Bethesdassa. »Harry Potter on sitä paitsi ikuisesti pilalla, enkä minä aio hankkia kissaa.»

»Mikset?»

»Aivokemiaa todistaa, että luonnontieteet ovat kuumaa kamaa.»

– Red

Miessellittäjät ja tiedemaailman ankeuttajat vaviskoot! Pätkätyökierteeseen ajautunut neurotieteilijä Bee Königswasser saa uskottoman upean työtarjouksen NASAsta. Harmi vain, että toinen projektinvetäjä on hänen arkkivihollisensa Levi Ward, jonka yrmeää naamaa ja käsittämättömän leveitä hartioita ei näemmä pääse pakoon missään. Mutta hetkinen – reistaileeko Been takaraivolohko vai onko Levi juuri niin seksikäs kuin miltä näyttääkin? Laboratorion lämpötila nousee pian järisyttävän polttaviin lukemiin, kun huippulahjakkaat tohtorit ottavat toisistaan mittaa.

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-50434-5